

szkoła podstawowa **4-6**

OPRACOWANIA lektur uzupełniających

ALEKSANDRA ZGORZELSKA

NAZYWAM SIĘ... FRYDERYK CHOPIN

Streszczenia lektur
uzupełniających

Charakterystyki
i problematyka

Odpowiedzi na
pytania z testów
i sprawdzianów

pewniak
na teście

GRĘG
WYDAWNICTWO

Aleksandra Zgorzelska

” NAZYWAM SIĘ... FRYDERYK CHOPIN

Czas i miejsce akcji

Akcja rozgrywa się w Warszawie, Paryżu, Wiedniu i Nohant oraz obejmuje lata życia Fryderyka Chopina, czyli 1810–1849.

Bohaterowie

Fryderyk Chopin – utalentowany muzyk, uczeń Liceum Warszawskiego, a następnie student Szkoły Głównej Muzyki. Uważany za geniusza i cudowne dziecko. Zdobył światową sławę, grając koncerty m.in. w Warszawie, Wiedniu i Paryżu. Był bardzo chorowity i słabe zdrowie ostatecznie doprowadziło go do przedwczesnej śmierci. Cechą charakterystyczną jego wyglądu były długie włosy i garbaty nos.

Justyna i Mikołaj Chopinowie – rodzice Chopina.

Ludwika, Izabela, Emilka – siostry Chopina.

Wojciech Żywny – nauczyciel muzyki. Przez kilka lat uczył Chopina grać na fortepianie, potem został jego przyjacielem.

Józef Elsner – profesor uczący w Szkole Głównej Muzyki. Był nauczycielem oraz przyjacielem Chopina, uważał go za geniusza.

Konstancja Gładkowska – uczennica klasy śpiewu, w której zakochał się Fryderyk.

Maria Wodzińska – szesnastoletnia córka warszawskich znajomych Chopina.

George Sand – właściwie Aurora Dupin – francuska pisarka, a zarazem kobieta „wyzwolona”, która sprzeciwiała się ówczesnemu systemowi społecznemu, szczególnie roli kobiety, co też objawiała m.in. męskim pseudonimem.

Plan wydarzeń

1. Prezentacja Fryderyka Chopina.
2. Historia Polski.
3. Opis rodziny Chopina.
4. Ciągoty do fortepianu.
5. Życie kulturalne Warszawy.
6. Koncerty Chopina.
7. Lata szkolne.
8. Studia kompozytorskie.
9. Miłość.
10. Wyprawa do Wiednia.
11. Koncert pożegnalny.
12. Chłodne przyjęcie w Wiedniu.
13. Wyjazd do Paryża.
14. Bogate życie w stolicy Francji.
15. Oświadczyzny.
16. Związek z George Sand.
17. Problemy ze zdrowiem.
18. Komponowanie.
19. Rewolucja w Paryżu i wyjazd Chopina do Anglii.
20. Śmierć.

Krótkie streszczenie

Fryderyk Chopin urodził się w Żelazowej Woli w 1810 r. Ojciec był z pochodzenia Francuzem, ale zdecydował się pozostać w Polsce i zawsze za Polaka się uważał. Kraj był wówczas pod zaborami, ale rodacy nie przestali wierzyć w odzyskanie niepodległości. Fryderyk miał jeszcze trzy siostry. Po jakimś czasie cała rodzina przeniosta się do Warszawy. Chłopiec był słabego zdrowia, bardzo często się przeziębiał. Szybko okazało się, że jest niezwykle uzdolniony muzycznie. Jego pierwszy utwór wydrukowano, gdy miał zaledwie siedem lat. Uczył się w liceum i doskonalił swoje zdolności kompozytorskie. Po skończeniu szkoły sytuacja polityczna ziem polskich się skomplikowała i młody Chopin wyemigrował – początkowo do Wiednia, później do Paryża. Tam Fryderyk po nieudanych oświadczeniach związał się z George Sand, z którą spędził dziewięć lat. Podupadał jednak na zdrowiu, lekarze nie potrafili postawić diagnozy. Po zerwaniu z ukochaną wyjechał do Anglii. Nieustannie tęsknił za Polską. Wrócił do Paryża, gdzie stan jego zdrowia pogorszył się jeszcze bardziej. Zmarł w 1849 r.

STRESZCZENIE

Na początku Chopin zwraca się bezpośrednio do czytelnika, radując się, że jest postacią rozpoznawalną mimo tego, iż urodził się wiele lat temu. Opisuje swój wygląd – długie włosy i garbaty nos – oraz zwraca uwagę, że jego życie było w pełni poświęcone komponowaniu muzyki. Podkreśla, że jest znany na całym świecie i ludzie różnych narodowości odwiedzają jego grób. Chopin mówi, że jego zadaniem było tworzenie muzyki, która *zapada w serca*, ten cel udało mu się zrealizować i gotów jest opowiedzieć historię o tym, jak do tego doszedł.

Opowieść rozpoczyna się od opisu przyjścia Chopina na świat. Stało się to w Żelazowej Woli 1 marca 1810 r. Jego rodzice, Justyna i Mikołaj, mieszkali wtedy na dworze, gdyż jego ojciec był nauczycielem dzieci hrabiów Skarbków. Z pochodzenia Francuz, zdecydował się pozostać w Polsce i zawsze uważał się za Polaka. Chopin zaznacza, że polskość była w ówczesnych czasach skomplikowaną kwestią, gdyż kraj znajdował się wtedy pod zaborami. Jednak Polacy nigdy nie stracili nadziei na odzyskanie niepodległości, dlatego przyłączyli się do Napoleona, wierząc, że jego zwycięstwo da Polsce wolność. Jednak klęska Francji spowodowała, że Polska tym bardziej stała się uzależniona od zaborców.

Chopin podkreśla, że podczas swojej emigracji łączył się w bólu z rodakami, czego przejawem są utwory, które zostały tak skomponowane, by nakreślały emocje, jakie wtedy odczuwał.

Następnie Chopin opisuje swoje dzieciństwo. Przeniósł się z rodziną do Warszawy, gdzie jego ojciec dostał posadę profesora języka i literatury francuskiej. Oprócz syna Chopinowie mieli trzy córki: Ludwikę, Izabelę i Emilkę. Cała rodzina żyła dostatnio i bardzo się kochała – z tej miłości czerpali siłę w chwili, gdy najmłodsza córka, Emilka, zmarła na gruźlicę. Sam Fryderyk nie cieszył się dobrym zdrowiem, często się przeziębiał.

Chopin zwraca też uwagę, że jednym z elementów spajających więzy rodzinne była muzyka. To właśnie wspólne granie zbliżyło do siebie jego rodziców, a siostry bardzo dobrze grały na fortepianie. Również Fryderyk zainteresował się tym instrumentem. Pierwszą osobą uczącą Chopina grać była jego siostra Ludwika, lecz z uwagi na jego

szybkie postępy rodzice uznali, że potrzebuje nauczyciela. I tak Wojciech Żywny zaczął szkolić początkującego kompozytora. Ich współpraca ciągnęła się kilka lat, aż pan Wojciech stwierdził, że nie jest w stanie nauczyć go niczego nowego. Nauczyciele i rodzice dawali przy tym Chopinowi dużo swobody, jeśli chodzi o grę, dzięki czemu mógł on wypracować swój własny styl.

Fryderyk podkreśla, że wychowywał się w mieście przepętnionym muzyką i kulturą w ogóle – do Warszawy przybywały znane postacie ze świata sztuki, przez co Chopin nawiązał wiele znajomości.

Gdy Fryderyk miał siedem lat, wydrukowano jego utwór – *Polonez g-moll*. Z tej okazji czasopismo *Pamiętnik Warszawski* napisało o młodym muzyku pochlebny artykuł. Wtedy Chopin grywał głównie w salonie swoich rodziców, gdzie przyjmowano znamienitych gości. Jednak już po pierwszym swoim koncercie stał się znany na całą stolicę i był rozchwytywany przez najważniejsze osobistości.

Po zakończeniu nauki w domu Chopin zaczął uczyć się w Liceum Warszawskim. Nauka przychodziła mu łatwo, a przy tym został licealnym organistą, przez co mógł grać podczas mszy w kościele sióstr Wizytek. Lata szkolne Chopin spędził na zabawie – przedstawieniach teatralnych, karnawałach, przejażdżkach konnych. Wtedy też zwiedzał Polskę, poznawał zwyczaje z różnych rejonów kraju, którym często towarzyszyła muzyka. Fryderyk nie musiał zapisywać melodii, dźwięki same zapadały mu w pamięć, stając się potem inspiracją do jego własnych kompozycji, choćby mazurka. Był bardzo ambitnym kompozytorem – chciał na przykład być w stanie objąć ręką jak największą liczbę klawiszy, dlatego pomiędzy palce wkładał sobie drewniane kliny, by rozszerzyć ręce.

Rozpoczął studia w Szkole Głównej Muzyki, gdzie doskonalił swoje umiejętności pod okiem profesora Józefa Elsnera. Jasne było, że po ukończeniu studiów Chopin powinien wyjechać za granicę i tam rozwijać swój talent. Niestety rodzinie brakowało pieniędzy, więc ojciec muzyka wystąpił do władz o stypendium, które jednak nie zostało przyznane. Na koniec studiów Elsner w raporcie pisał o Chopinie jako o geniuszu. W międzyczasie Fryderyk zakochał się w śpiewaczce Konstancji Gładkowskiej.

Po studiach Chopin wyjechał na kilka tygodni do Wiednia, gdzie poznał wielu sławnych muzyków, a także dał dwa koncerty. W tym czasie zaczęła zmieniać się sytuacja polityczna w Księstwie Polskim, gdyż car Mikołaj I zaczął ograniczać swobody Polaków. Było to też powodem, dla którego naciskano na wyjazd Chopina za granicę, by mógł swobodnie komponować. Dwudziestoletni wtedy Fryderyk odwlekał wyjazd, obawiając się wyprawy w nieznaną, jednakże ostatecznie podjął decyzję o wyjeździe, uprzednio odwiedzając i żegnając najbliższych.

Pierwszym przystankiem był Wiedeń, dzięki któremu Fryderyk zamierzał podbić Europę. Jednak tym razem miasto przyjęło go chłodno, gdyż był Polakiem, a w Polsce wybuchło wtedy powstanie przeciwko Rosji. Uważano, że Polacy burzą ustanowiony porządek, przez co postać polskiego muzyka nie budziła zaufania. Chopin chciał powrócić do ojczyzny i wziąć udział w walkach, jednak rodzice utrzymywali, że jego obowiązkiem jest komponowanie. Trapiły go wtedy problemy finansowe i zdrowotne.

Na wieść o sympatii, jaką Francuzi darzą Polaków, Fryderyk postanowił wyjechać do Paryża. Po drodze doszła do niego informacja o klęsce powstania listopadowego.

Bezsilny i zrozpaczony skomponował *Etiudę c-moll*, która została potem nazwana *Rewolucyjną*. Postanowił też, że nie powróci do kraju. Debiutancki występ przed paryską publicznością przyniósł oczekiwane rezultaty i wkrótce Chopin zaczął dostawać rozmaite oferty, dzięki którym uporał się z kłopotami finansowymi. Jednak nie potrafił oszczędzać i zarobione pieniądze przeznaczal na przyjemności. Stał się w Paryżu postacią znaną i lubianą, którą każdy chciał ugościć w swoim salonie.

Wkrótce do stolicy Francji zaczęli emigrować jego rodacy, którzy wybrali los wygnańców – Chopin się z nimi utożsamiał. Mimo paryskiego dobrobytu tęsknił za Polską i rodziną, która tam pozostała.

Niespodziewanie rodzice powiadomili go, że jadą na kurację do Karlsbadu, więc Chopin również się tam wybrał. Podczas podróży powrotnej, w Dreźnie, spotkał znajomych z Warszawy – państwa Wodzińskich. Ich córka Maria bardzo spodobała się Fryderykowi. Narodziło się między nimi uczucie, które sprawiło, że Chopin się oświadczył, jednakże w tamtych czasach to rodzice decydowali o małżeństwie i ostatecznie nie wyrazili zgody na ten związek ze względu na wątłe zdrowie Fryderyka.

Chopin był ulubieńcem paryskich dam i w końcu napisała do niego również George Sand, w rzeczywistości Aurora, francuska pisarka. Zdobyła ona serce kompozytora i kochankowie spędzili razem dziewięć lat. Przez ten czas powstały najświetniejsze utwory Fryderyka.

Pewnego razu para wybrała się na Majorkę, jednak choroba Chopina zamieniła wakacje w mękę. W drodze powrotnej zatrzymali się w Nonhant, wiejskiej posiadłości Aurory, tam też przez kilka miesięcy w roku komponował Chopin.

Fryderyk zaczął podupadać na zdrowiu, a lekarze nie byli w stanie postawić diagnozy. Koncerty Chopin wykonywał nadludzkim wysiłkiem, ale to właśnie muzyka dodawała mu sił. Dobięający czterdziestki kompozytor mierzył się również z bólem po zerwaniu z Aurorą. Starał się komponować, uczyć, dał nawet koncert i planował następny, ale plany pokrzyżowała rewolucja we Francji. Chopin wyjechał więc do Anglii, gdzie spotkał się z ciepłym przyjęciem. Dawał koncerty i uświetniał spotkania, jednak bardzo go to męczyło, gdyż z poznanymi tam ludźmi nie czuł żadnej więzi. Po koncercie dla weteranów powstania listopadowego powrócił do Paryża. Na jego prośbę przyjechała tam też Ludwika, która pozostała z bratem do jego śmierci. Chopin chciał być pochowany w Polsce, jednak rosyjskie władze nie wyraziłyby na to zgody, dlatego do Polski przyjechało jedynie serce sławnego kompozytora. Chopin umarł, ale pozostawił po sobie swoją muzykę, która do dziś nie traci na popularności.

Problematyka

Tematem książki jest **życie Fryderyka Chopina**. Wielokrotnie podkreślono w niej, że **inspirację do muzycznych kompozycji znajdował w swoich uczuciach**, dlatego też dzieła te są niepowtarzalne. Kompozycje powstawały pod wpływem emocji związanych z przeżyciami osobistymi, ale te **najpiękniejsze i najważniejsze związane są z losami Polski – Chopin był bowiem gorącym patriotą** i sytuacja kraju, cierpienia rodaków do głębi go przejmowały. Sam Chopin-narrator zaznacza, że jego muzyka miała na celu oddziaływać na emocje słuchacza i dzięki temu jego twórczość faktycznie *zapada w serca*.

Lektury obowiązkowe znajdziesz w książce
Leksykon lektur i wierszy – szkoła podstawowa klasy 4–6!

Kup na www.greg.pl

Autorzy:

Jakub Bączyński, Olga Gradoń, Adam Karczewski, Anna Kremiec,
Jakub Matusiak, Damian Molicki, Izabela Natódka, Agnieszka Nawrot,
Karolina Rymut, Dorota Stopka, Lucyna Szary, Aldona Szóstak, Joanna
Tomasik, Weronika Widzińska, Barbara Włodarczyk, Maria Zagnińska,
Kamila Zawadzka

Redakcja i korekta:

Agnieszka Antosiewicz, Maria Zagnińska

Wydanie I

© Copyright by Wydawnictwo GREG® Sp. z o.o.

Wydawnictwo GREG®

ul. Klasztorna 2B
31-979 Kraków
tel. (12) 680 15 50
www.greg.pl

Księgarnia internetowa: www.greg.pl

Znak firmowy GREG® zastrzeżony w Urzędzie Patentowym RP.

Wszystkie prawa zastrzeżone.

Żadna część niniejszej publikacji nie może być reprodukowana
lub przedrukowana bez pisemnej zgody Wydawnictwa GREG®.

Projekt okładki:

Aleksandra Zimoch

Layout i skład:

Pracownia Register

Zdjęcia i portrety – domena publiczna.